

COLLECT

ARTS ANTIQUES AUCTIONS

MAANDBLAAD verschijnt niet in januari, jaar-eind augustus - € 9,90 - Nr. 503 - 7000001

Private sales
Maatwerk van de veiling

Zilver van Germain
Vorstelijk smeedwerk

WINTER 2020-2021
NR. 503 € 5,90
Nederlandstalige editie

Foam Talent
Snelpas richting kunstwereld

Bas van Beek
Designergoed herdacht

Halfedelstenen
Kleuren troef

Posture Editions
Expo van papier

Another History of Art
Kunst voorbij de kunstenaar

Design in serie
Behoedzaam verzamelen

Kom dat zien! BRAFA in the galleries

BRAFA in the galleries

Verschillende locaties in België
www.brafa.art
 27-01 t/m 31-01

Afgelopen herfst was de kogel door de kerk: BRAFA zou de 66e editie van 2021 uitstellen naar 2022. Om de vele handelaren die jaarlijks op de Belgische beurs rekenen toch een platform te geven, komt er in januari 'BRAFA in the galleries'. Gedurende vijf dagen openen verschillende deelnemers hun deuren met een bijzondere tentoonstelling. COLLECT vroeg alvast aan enkele ervan voor welk kunstwerk we dan absoluut hun galerie moeten bezoeken.

“Het is uiterst zeldzaam dat een papegaai en een muis op eenzelfde schilderij te zien zijn.”

ARNAUD JASPAR-COSTERMANS

Museaal stilleven

“Dit stilleven van de Nederlandse schilder Jan Baptist van Fornenburgh (ca. 1585-1650) is ongetwijfeld een museumstuk”, vertelt Arnaud Jaspar-Costermans als we hem vragen naar zijn topstuk. Fornenburgh schilderde het werk in 1629, op het hoogtepunt van zijn carrière, wanneer hij in Den Haag lid werd van de prestigieuze Sint-Lucasgilde. Wat dit werk bijzonder maakt is de muis in de linkeronderhoek. “In heel de kunstgeschiedenis is er slechts een enkel werk gekend dat ook een papegaai op een stilleven naast een muis plaatst. Dat is 'Wein und Konfekt, Maus und Papagei' van Georg Flegel (1566-1638) in de Alte Pinakothek. Het is uiterst zeldzaam dat beide dieren samen op hetzelfde schilderij verschijnen.” Wat de dieren symboliseren en waarom Fornenburgh ze in elkaars compagnie schilderde is onduidelijk, maar Arnaud Jaspar-Costermans heeft zijn vermoedens: “Papegaaien symboliseren traditioneel rijkdom. Het zijn gezelschapsdieren van vorsten en prinses. Daar-

Jan Baptist van Fornenburgh (ca. 1585-1649), 'Stilleven met tulpen in een Wan-Li vaas, met muis en papegaai', ca. 1629. Olieverf op paneel, 24,7 x 31,3 cm. Gesigneerd en gedateerd. © Galerie Costermans.

naast toont Fornenburgh tulpen, een van de kostbaarste luxe-items uit die tijd, in een bijzondere Wan-Li vaas. Het feit dat hij er ook een muis aan toe voegt die wat simpele graantjes eet, is uiterst banaal. Wou hij hiermee een groot ironisch contrast weergeven? We weten het niet, maar ik vermoed het wel.” Ook dat het bijzondere schilderij in het verleden reeds te zien was op tentoonstellingen in Singer Laren, het Dordrechts museum en het Noord-Brabants museum, toont het belang volgens de handelaar: “Het is ongetwijfeld het belangrijkste werk van de kunstenaar en moet daarom zeker gezien worden. Daarnaast is er nog veel ander moois in onze collectie. De schilderkunst uit de Nederlanden is onze specialiteit, en ook onze locatie op de Zavel, het historisch ingerichte herenhuis Costermans, is een bezoek meer dan waard.”

Costermans
 Grote Zavel 5
 Brussel
www.costermans-antiques.com

“In zijn portretten vertoont Boutet de Monvel een koude precisie waarin geen enkel detail voorrang krijgt op een ander.”

IRINA BERKO

De koude zachtheid van Miss Ann Holme

Bernard Boutet de Monvel, 'Juffrouw Ann Holmes, 1928', 1928. Olieverf op doek, 69 x 33,5 cm. Gesigneerd linksonder. © Berko Fine Paintings.

Irina Berko vertelt ons met plezier over het portret van Miss Ann Holme, geschilderd door Bernard Boutet de Monvel in 1928, en de inzending van Berko Fine Paintings (Knokke) voor BRAFA at the galleries. “De maker van dit portret stond niet alleen bekend als een uitstekende portretschilder vanwege zijn talent, maar ook vanwege zijn verfijnde persoonlijkheid.” Boutet de Monvel was een dandy, een portretschilder van de high society. Niet alleen in zijn thuisstad Parijs, waar hij lid was van de Salon des Artistes Français en de Salon d'Automne, maar ook in de V.S. waar hij elk jaar overwinterde. “Zijn constante behoefte aan esthetische perfectie, zijn scherpe gevoel voor harmonie en zijn hardnekkige afkeer van al wat overbodig is hebben Bernard Boutet de Monvel tot een van de meest vooraanstaande

schilders van het begin van de 20e eeuw gemaakt”, vertelt Irina Berko. “Dit schilderij is een voortreffelijk voorbeeld van de serie portretten van de kunstenaar van kinderen, vastgelegd vanuit een lage hoek, perfect frontaal en op een enkele potloodlijn geplaatst.” Het portret werd gemaakt in opdracht van Bettie Robertson Holmes, geboren Fleischmann, lid van een van de rijkste dynastieën in de Verenigde Staten aan het begin van de 20e eeuw. Het is het enige portret van Ann Holme, de dochter van Christian Rasmus Holmes II - een uniek stuk dat veel zegt over de kringen waarin Boutet de Monvel zich beweegt. Maar er is tijdens BRAFA nog veel meer te zien bij Berko. In december en januari loopt de tentoonstelling ‘Reizen naar de 19e eeuw’, met werken die doen dromen van verre bestemmingen.

Berko Fine Paintings
 Kustlaan 163
 Knokke-Heist - www.berkofinepaintings.com

De verloren gewaande buste van Rossini

Ook Gallery Desmet kan uitpakken tijdens BRAFA at the galleries: met een marmeren buste die Gioachino Rossini voorstelt, de grootste en invloedrijkste Italiaanse romantische componist van de 19e eeuw. Het is het werk van José Álvarez Cubero (1768-1827), ook wel de ‘Spaanse Canova’ genoemd, in opdracht van de 14e Hertog van Alba. Tobias Desmet is erg tevreden met zijn keuze. “Ik wilde focussen op dit beeld omwille van de opdrachtgever, de beeldhouwer, de zitter, de link tussen deze drie personen, de geschiedenis van het stuk en de tot voor kort onopgeloste vragen.” Desmet heeft de buste, die in de vergetelheid was geraakt en als een onbekende buste van een edele man in een Duitse collectie was beland, zelf ontdekt. “De kwaliteit van de buste, de guitige blik, het vlammeende, extravagante haar en de nobele postuur waren wat me aantrok toen ik het voor het eerst zag. Als operaliefhebber ben ik eerder vertrouwd met het beeld van een oudere Rossini, maar toen mijn frank viel dat het hier om een jonge Rossini ging, vond ik vrij snel een bijna identieke buste terug in het Prado, en de stucco versie in de academie. Zo stuitte ik op de volledige, boeiende geschiedenis van het werk.” Omdat het beeld een tijd lang onvindbaar was in de inventarissen wordt het bestaan ervan in academische publicaties sinds 1950 namelijk in vraag gesteld, met tal van theoriën als gevolg. “Het is een imposante marmeren buste die net extra aandacht verdient omdat je er onbewust te snel voorbij zou kunnen wandelen. Bij het geven van de uitleg wordt echter snel duidelijk dat het een zeer gelaagd stuk is dat elk vakje aanvinkt bij een serieuze collectionneur”, besluit Desmet.

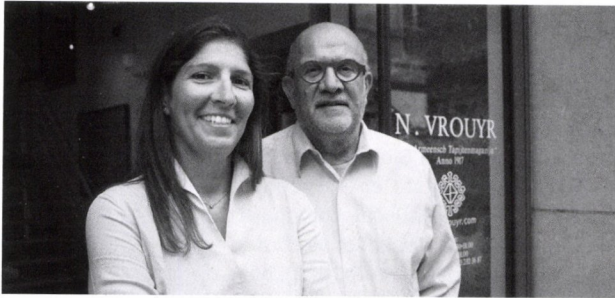
José Álvarez Cubero, 'Buste van Gioachino Rossini', Rome, ca. 1819-1827). Witte marmer, hoogte: 68 cm. © Gallery Desmet.

Gallery Desmet
 Minimenstraat 39
 Brussel
www.gallerydesmet.com

“Als handelaar is het fascinerend om een dergelijk werk aan te kunnen bieden. Om het als verzamelaar aan te werven is minstens zo bijzonder.”

TOBIAS DESMET

BEURZEN

“Deze soffreh toont hoe volkse ambacht zich ook tot kunst kan verheffen.”

NAÏRY VROUYR

Een Iranese soffreh

Deze bijzondere soffreh krijgt bij het Magasins Arméniens de Tapis d'Orient N.Vrouyr in Antwerpen een bijzondere aandacht. Naïry Vrouyr vertelt waarom: “De soffreh uit Iran is een weefsel dat op de grond wordt gelegd. Maar vergis u niet, het is geen tapijt. De Iranese dienden op de soffreh gerechten op. Vaak werden ze gemaakt met eenvoudige motieven die herinneren aan moderne abstracte kunst. Het valt daarom vandaag bij veel mensen in de smaak als kunst- en designobject. Wat oorspronkelijk als dagelijks gebruiksvoorwerp is ontworpen, krijgt nu een nieuwe invulling. Het is een volkse ambacht die zich tot kunst heeft verheven. Daarom hoort het zowel thuis in een collectie van een stoffenverzamelaar, maar evengoed in elk interieur dat een oase van rust wil zijn. Dit sobere exemplaar uit Khorassan charmeert door zijn eenvoud en abstracte subtiele schakeringen. Het is een van de topstukken uit onze eclectische selectie weefsels en tapijten en toont de kwaliteit en expertise die al jaren onze collectie kenmerkt. Onze winkel werd in 1917 in Den Haag gesticht, maar verhuisde in 1920 naar hartje Antwerpen, waar we vandaag nog steeds te vinden zijn.”

Magasins Arméniens de Tapis d'Orient N.Vrouyr
 Komedieplaats 4
 Antwerpen
www.vrouyr.com

Soffreh, Khorassan, Oost-Iran. Wollen ketting en inslag, 133 x 128 cm.
 © N. Vrouyr. Richtprijs: € 1.500-2.000

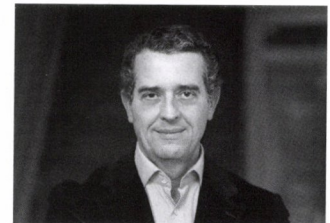
Goddelijke lam

Brussel kreeg er in 1992 een bijzondere cultuurschat bij dankzij de galerie van Philippe d'Arschot. De gepassioneerde antiquair verkoopt er een grote selectie Europees zilverwerk van de 16e tot de 19e eeuw. Een kleine afdeling is gewijd aan ringen uit de renaissance- en barokperiode. D'Arschot handelt niet alleen in zilver maar doet ook taxaties en geeft advies voor privé- en openbare verzamelingen. Deze maand gaf hij advies aan COLLECT voor het artikel over Thomas Germain. Speciaal voor BRAFA in the galleries selecteerde hij bijzondere objecten zoals de oudste geregistreerde Belgische theepot en een uniek zoutvaatje in vermeil en bergkristal uit de jaren 1550 - maar ook deze schitterende snuifdoos. “Dit kleinood is een perfect voorbeeld van de inventiviteit en technische beheersing van de 18e-eeuwse goudsmeden”, zegt d'Arschot. “Het werd vervaardigd in Messina in 1740 en heeft de ietwat ongewone vorm van een liggend lammetje. De sterke symboliek hiervan zou er op kunnen wijzen dat de opdrachtgever een geestelijke was. De oogjes en de ketting rond de nek zijn gemaakt van robijnen. Het buigend kopje en de vele ingedreven krullen geven leven aan het dier.” Het gebruik van snuifdozen ontstond in de tweede helft van de 16e eeuw toen vanuit Amerika tabaksbladeren in Europa werden ingevoerd. Deze gedroogde bladeren, die in dichte trossen worden gebonden voordat ze tot poeder worden geraspt, verspreidden zich snel naar de meeste Europese hoven en creëerden zo een markt voor snuifdozen van edelmetaal. Ondanks hun kleine omvang concurreerden de goudsmeden met elkaar in virtuositeit en gebruikten ze de meest uiteenlopende materialen om deze gebruiksvoorwerpen om te zetten in ware kunstwerken. In de 18e eeuw werden deze luxueuze creaties verzamelobjecten die vaak als officieel geschenk dienden. Philippe d'Arschot weet dat dit type object opnieuw een verzamelaar zal vinden. “De hedendaagse verzamelaars geven de voorkeur aan zeldzame stukken en dus aan kwaliteit boven kwantiteit.”

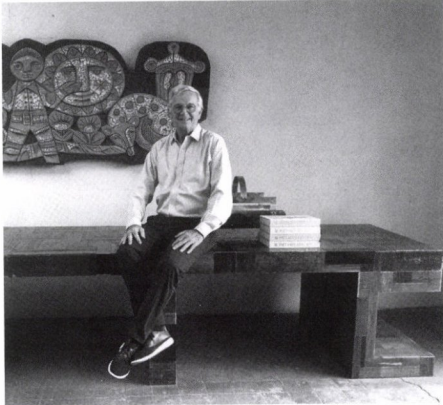

Zilveren snuifdoos met robijnen.
 Hoogte: 4,8 cm, lengte: 6,5 cm, 96 gram. Herkomst: Europese privé-collectie. © Foto: Luk Vander Plaetse.

Philippe d'Arschot Gallery
 Louizalaan 192
 1050 Brussel
www.darschot.com

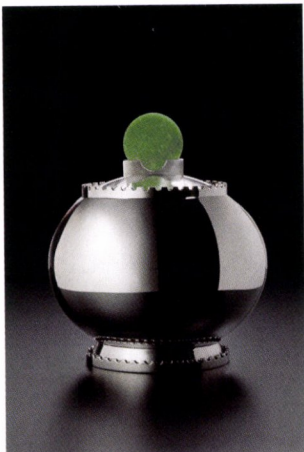

“In de markt van oude kunst waar expertise steeds meer doorgedreven is, heeft de gespecialiseerde antiekhandelaar een streepje voor op zijn generalistische voorganger.”

“Dit art-deco-object is een uniek staaltje van Jean Puifocarts baanbrekende vormgeving waarin balans, vreugde en ritme samenkomen.”

Perfectie uit de art-decoperiode

Jean Puiforcat (1897-1945), 'Tafelstuk', Parijs, 1972-1982. Zilver 925 en Ophite, H: 26 cm, 1.698 gr. Ref : Revue L'Objet d'Art, juni 1988 pagina 98 & Francis Blaise, Puiforcat Orfèvre, Editions Hermès, Paris 1995. Prijsindicatie : € 15.000.

Warme vriendschappen en collegialiteit zorgen voor kruisbestuivingen tijdens BRAFA in the galleries. Zo stelt de galerie Fr. Janssens van der Maelen tentoon bij Costermans op de Grote Zavel 5. Francis Janssens van der Maelen verkoopt al sinds de jaren 1970 voornamelijk design zilver maar ook keramiek uit de art-deco en art-nouveau-periode met namen als Jean E. Puiforcat, Jean Tetard, Philippe Wolfers, Carl Fjerdningstad, Cardeilhac, Georg Jensen, Karl Fabergé, Ettore Sottsass, Carlo Scarpa, Cleto Munari, Franco Albini en Gabriele De Vecchi.

“Dit object is zeer belangrijk omdat het gemaakt is door de grondlegger van de moderne goudsmeedkunst: Jean Puiforcat”, laat de galerie ons weten. “Hij is een van de eersten die in zeer hoge kwaliteit zilver met steen of hout verwerkte, wat een zeer eigentijdse en originele creatie oplevert in de pure stijl van de Art Deco.” Het ovale middenstuk met gekanteelde bodem en top werd in 1937 ontworpen voor de Parijse 'l'Exposition des Arts et Techniques' waar een heel paviljoen aan zijn werk werd gewijd. “Een soortgelijk stuk maakte deel uit van de privécollectie van Andy Warhol en werd verkocht op een veiling van Sotheby's in New York in april 1988”, aldus nog galerie Fr. Janssens van der Maelen.

Galerie Fr. Janssens van der Maelen
 22 rue Bodenbroek bte 8
 1000 Brussel
www.fineartsilver.com

Het spektakel van Pierre Clerk

Francis Maere vergast ons tijdens deze alternatieve BRAFA-editie op een hedendaags kunstspektakel in Gent. In de vestiging aan de Gentse Kouter nodigde hij de Canadees-Amerikaanse kunstenaar Pierre Clerk uit. Clerk kreeg voor het eerst aandacht in de VS in het voorjaar van 1956, toen hij werd gekozen als een van de drie kunstenaars in de 9e New Talent Exhibition van het MoMA. The New York Times beschreef zijn werk toen als volgt: “Clerks dapper gekleurde en decoratieve niet-objectieve oliën bevinden zich in de traditie van Matisse en zijn opgevoerd uit opzettelijke patronen zoals die in een oosters tapijt, knap en duidelijk in hun planning.” Zelf zegt hij de inspiratie voor zijn werk te halen bij Theo van Doesburg, Piet Mondriaan, neoplasticisme, Brancusi, en het kubisme van Picasso. Francis Maere verwijst dan weer naar een andere iconische kunstenaar, Andy Warhol, die zei: “Denk niet na over het maken van kunst, doe het gewoon. Laat iedereen beslissen of het goed of slecht is, of ze het mooi vinden of niet. Terwijl zij aan het beslissen zijn, blijf jij kunst maken.” “Pierre Clerk is een kunstenaar met dezelfde mindset,” voegt Maere eraan toe. “Na een carrière van meer dan 70 jaar voelt hij nog steeds de drang om te creëren, te ontwerpen, nieuwe technieken te ontdekken en vooral om van het leven te genieten. Pierre Clerk is een kind van zijn tijd en assimileert nu al een 70 jaar de verschillende kunststromingen, steeds met een grote generositeit, een kinderlijke spontaniteit en leergierigheid.” Behalve het werk van Pierre Clerk verwelkomt Francis Maere ook een vijftal handelaars uit Parijs en in Gent, waaronder Xavier Eeckhout.

Francis Maere Fine Arts Gallery
 Kouter 172
 Gent
www.francismaerrefinearts.be

“Sommige mensen hebben de neiging om onder de radar te blijven en het is een van onze doelen om hun kunst zijn rechtmatige plaats te geven.”

Pierre Clerk, 'Guest Molecule', 2014. Acrylverf op doek, 61 x 61 cm.
 © Francis Maere.